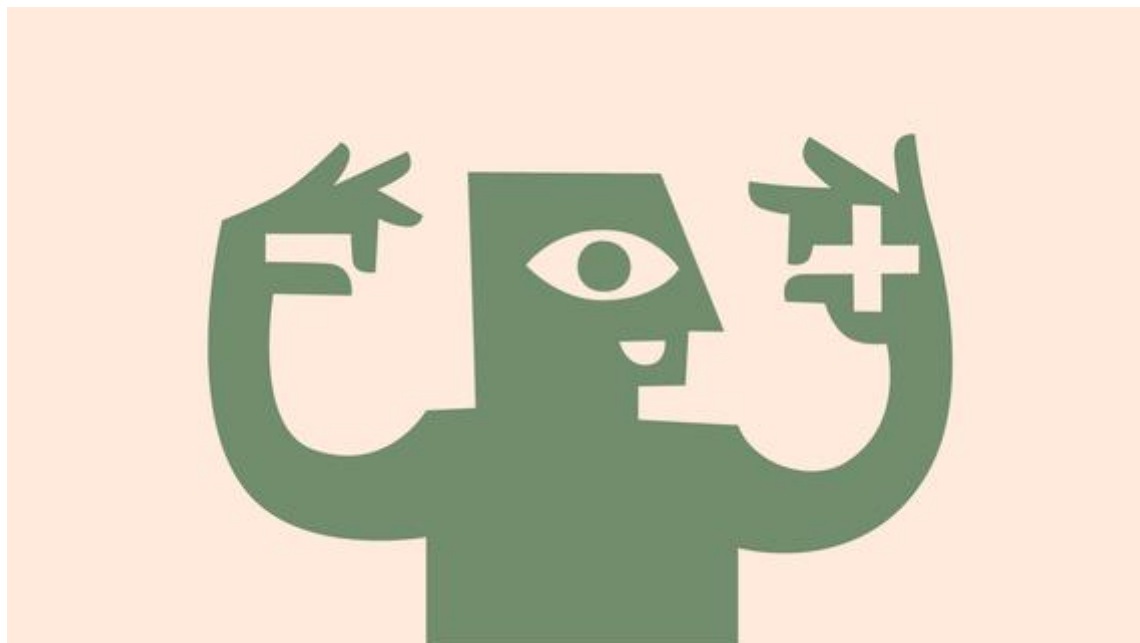

Bartjens Dubbelblind

Bartjens

dinsdag 17 juni 2014, 07:14

update: dinsdag 17 juni 2014, 07:16

In een poging hun beschadigde reputatie te herstellen hebben accountants met elkaar afgesproken om de accountantsverklaring meer inhoud te geven. Zij moeten onder andere een expliciet oordeel gaan geven over de voorspelling van het management dat het bedrijf de komende jaren kan overleven, de zogenoemde continuïteitsveronderstelling. Vanaf de jaarrekening 2014 is deze nieuwe accountantsverklaring in Nederland verplicht.

Hoewel het voorspellen van een bankroet niet het doel is van de accountantscontrole, gaan beleggers en andere belanghebbenden bij een onderneming er toch vanuit dat een accountant tijdig waarschuwt als het mis dreigt te gaan. Maar hoe goed zijn accountants eigenlijk in het voorspellen van ernstige problemen?

Voorspellen

Een recente studie van de Brusselse hoogleraar accountancy Diane Breesch geeft een indicatie. Zij heeft een populatie van 7149 Belgische bedrijven geselecteerd die in 2008 in financiële problemen verkeerde. Binnen die groep bleken 69 bedrijven binnen een jaar na het afgeven van de accountantsverklaring failliet te zijn.

Bij 71% van de bedrijven die failliet zijn gegaan, had de accountant geen waarschuwing gegeven. Omgekeerd, bij 22% van de bedrijven die na een jaar nog in leven waren, had de accountant wel gewaarschuwd. Het percentage voor de foute waarschuwing kan ook nog anders berekend worden: van alle waarschuwingen die de Belgische accountants in 2008 hebben afgegeven was slechts 1% correct.

Waarschuwing

Het Belgische onderzoek doet twijfelen aan het vermogen van de accountant om ernstige problemen te voorzien. Dat spoort met eerdere onderzoeken in de VS en Europa. In de VS missen accountants zo'n 45% van alle faillissementen in hun accountantsverklaring. Omgekeerd geven Amerikaanse accountants in 85% van de gevallen een onterechte waarschuwing. Uit een onderzoek naar de situatie in Europa blijkt dat accountants bij 85% van de faillissementen niet gewaarschuwd hadden. Voor Nederland ligt dat percentage op 75%.

Al deze onderzoeken kennen hun beperkingen. Zo omvatte het recente Belgische onderzoek, zoals gezegd, slechts 69 bedrijven die binnen een jaar failliet gingen. Dat is een te beperkte populatie om harde conclusies op te baseren.

Voorspellingsmodellen

Dat neemt niet weg dat uit alle onderzoeken bij elkaar de indruk ontstaat dat accountants wel wat hulp kunnen gebruiken bij het bestuderen van de glazen bol. Die hulp is er in de vorm van mathematische voorspellingsmodellen zoals de Z-score van de Amerikaanse hoogleraar Edward Altman of de OK-Score van de Nederlander Willem Okkerse. Onderzoek toont aan dat het percentage missers bij deze modellen veel lager ligt dan bij de accountants. Kortom, nu accountants verplicht worden om zich expliciet uit te spreken over de toekomst van het bedrijf, is het tijd om de natte vinger in te ruilen voor een meer methodische aanpak.

Bartjens@fd.nl